

nemá další nároky. Na tom nic nemění, že tato náhrada, jmenovitě pokud jde o pobyt v nemocnici po uplynutí čtyř týdnů, jest snad malá a neodpovídá skutečnému nákladu, jdeť tu právě o finanční výsadu, která měla zákonem býti poskytnuta nemocenským pojišťovnám. S názorem tuto vysloveným kryje se úplně ustanovení §§ 245 a 246 cit. zák., podle něhož nároky, které přísluší pojištěncům proti třetím osobám z téhož důvodu, z něhož jim vznikl nárok podle tohoto zákona, nejsou tímto zákonem dotčeny a že, poskytla-li nemocenská pojišťovna za nemoci pojistnou dávku, pro kterou má pojištěnec zákonný nárok na náhradu škody proti osobě třetí, přejde tento pojištěncův náhradní nárok až do výše poskytnuté dávky na nemocenskou pojišťovnu, jež pak jest oprávněna vymáhati na třetí osobě náhradu, která na ni přešla. Není sporu o tom, že žalobkyně, jež jest veřejnou nemocnicí, dostala od nemocenské pojišťovny úhradu za léčení a ošetřování Josefa Z-a. Zda tato náhrada odpovídá sazbě určené zákonem nebo jinými předpisy, jest pro tento spor bezvýznamné. Žalobkyně jest se svými nároky odkázána na nemocenskou pojišťovnu a nemůže činiti další nároky, neposkytnuvši Josefu Z-ovi léčení a ošetřování proto, by na místě žalovaných plnila závazek jim uložený, ani proto, by nabyla práva, jež příslušelo zraněnému Josefu Z-ovi proti žalovaným, nýbrž činila tak jen proto, že podle zákona o nemocenském pojištění byla k tomu povinna. Nemůže tedy právem tvrditi, že byla na svých právech nebo na svém majetku poškozena, tím méně, že zaplatila léčebné a ošetřovací náklady, any byly zapraveny nemocenskou pojišťovnou podle zákonné sazby. Nemůže žádati ani případný rozdíl mezi sazbou a skutečným nákladem, rovněž jako na př. nemůže žádati lékař léčebního fondu, jenž byl odměněn léčebním fondem podle zákonné sazby, by mu osoba třetí, členu léčebního fondu k náhradě škody povinná, doplácela až do výše obvyklého lékařského honoráře. Žalobkyně nemůže právem uplatňovati ani nároky na náhradu proti žalovaným odvozované od Josefa Z-a neb od nemocenské pojišťovny, poněvadž se, jak nesporno, se žalovanými úplně vyrovnali a žádného nároku již nemají. Žalobní nárok nemá opory ani v ustanovení § 1295 obč. zák. ani v jiném zákonném ustanovení a správně proto první soud se neobíral otázkou zavinění (správně předpokladů §§ 1, 2 zák. aut.) a výše léčebních a ošetřovacích nákladů.

### Čís. 10107.

**Zápis do seznamu advokátů podle § 6 adv. řádu.**

Na místo sborových soudů »království a zemí na říšské radě zastoupených«, nastoupily státním převratem sborové soudy československé.

**Zákon ze dne 23. července 1919, čís. 449 sb. z. a n., vztahuje se vůbec na všechny převratovým zákonem ze dne 28. října 1918, čís. 11 sb. z. a n., v platnosti zachované zákony, nikoliv jen na ty z nich, jež hájí existenci, integritu a bezpečnost státu nebo jeho zřízení.**

(Rozh. ze dne 4. září 1930, R I 530/30.)

V ý b o r a d v o k á t n í k o m o r y v P r a z e o d e p ř e l ž a d a t e l i , s o u d n í m u r a d o v i v e v ý s l u ŷ b ě , z á p i s d o s e z n a m u a d v o k á t ů , j e ŷ t o ž a d a t e l b y l j a k o h l a s u j í c í s o u d n í r a d a č i n n ý m n a S l o v e n s k u . V a l n á h r o m a d a a d v o k á t n í k o m o r y v P r a z e n a p a d e n é u s n e s e n í p o t v r d i l a . D ů v o d y : V a l n á h r o m a d a n e m ů ŷ e p ř i s v ě d č i t i n á z o r u o d v o l á n í , ŷ e § 6 a d v . ř . z e d n e 6 . č e r v e n c e 1 8 6 8 , č í s . 9 6 ř . z á k . m á p l a t n o s t p r o ú z e m í c e l é r e p u b l i k y . P o d m í n k y z á p i s u d o s e z n a m u a d v o k á t ů s t a n o v í n y n í § 1 o d s t . ( 2 ) a ( 3 ) n o v e l y z e d n e 3 1 . l e d n a 1 9 2 2 , č í s . 4 0 s b . z . a n . p l a t n é p r o c e l é ú z e m í r e p u b l i k y . U s t a n o v e n í m d r u h é h o o d s t a v c e § 1 z r u š e n a d ř í v e p l a t n á u s t a n o v e n í § § 1 a 2 a d v . ř á d u p r o z e m ě h i s t o r i c k é a § 2 z á k . č l . X X X I V : 1 8 7 4 o a d v o k á t s k o m p o r i a d k u p l a t n é m n a S l o v e n s k u a P o d k a r p a t s k é R u s i . O d s t a v e c 3 . § 1 n o v e l y s t a n o v í , ŷ e z v l á š t n í u s t a n o v e n í p r o h l a s u j í c í r a d y s b o r o v ý c h s o u d ů n o v e l o u n e j s o u d o t č e n a ; s t e j n ě s t a n o v í § 9 n o v e l y , ŷ e n e d o t č e n á j í u s t a n o v e n í d o s a v a d n í c h p ř e d p i s ů o a d v o k a c i i z ů s t á v a j í v p l a t n o s t i . N e d o t č e n z ů s t a l t e d y § 6 a d v . ř . z r o k u 1 8 6 8 i s u s t a n o v e n í m , ŷ e z á p i s d o l i s t i n y a d v o k á t ů p o v o l i t i j e s t h l a s u j í c í m r a d ů m u s t a n o v e n ý m u n ě k t e r é h o s o u d u s b o r o v é h o v t ě c h z e m í c h , v e k t e r ý c h m á a d v o k á t n í ř á d z r . 1 8 6 8 p l a t n o s t . N a ú z e m í S l o v e n s k a ř á d a d v o k á t n í z r o k u 1 8 6 8 p l a t n o s t n e m ě l a n e m á a n e m ů ŷ e e x t e n s i v n í m v ý k l a d e m u s t a n o v e n í c i t . § 6 , j e n ŷ m á r á z v ý j i m e č n ý , p l a t n o s t t o h o t o u s t a n o v e n í a d v o k á t n í k o m o r o u j a k o ŷ t o ú ř a d e m o z á p i s u r o z h o d u j í c í m , r o z š í ř e n a b ý t i i n a s b o r o v é s o u d y m i m o z e m ě h i s t o r i c k é . S a m o r o z h o d n u t í N e j v ý š š í h o s o u d u z e d n e 1 8 . k v ě t n a 1 9 2 6 , R I 4 1 0 / 2 6 , č í s . s b . 6 0 3 7 , j e h o ŷ s e o d v o l a t e l d o v o l á v á , v y v o z u j e , ŷ e z á m ě n a o z n a č e n í ú z e m í » r a k o u s k é « , » u h e r s k é « a p o d . v o z n a č e n í » Č e s k o s l o v e n s k é « p ř í p u s t n á j e s t j e n p r o p ř í p a d y , k d e n e j d e o d u p l i c i t u p r á v a , n e b o ŷ k a ŷ d ě m u z o b o u d í l ů č e s k o s l o v e n s k é r e p u b l i k y z ů s t á v á j e h o d o m á c í p r á v o v y h r a ŷ e n o . A d v o k á t n í ř á d d o s u d s j e d n o c e n n e n í , a ŷ n a u s t a n o v e n í n o v e l i s o v a n á z á k o n e m č í s . 4 0 / 2 2 . P r á v ě p ř i n o v e l i s o v á n í p o d m í n e k z á p i s u d o s e z n a m u a d v o k á t ů m ě l z á k o n o d á r c e p ř í l e ŷ i t o s t , b y v ý h o d u § 6 r a k . a d v . ř á d u r o z š í ř i l i n a z e m ě s l o v e n s k é . Z á k o n o d á r c e t o v š a k n e u č i n i l , n ý b ř ŷ n a o p a k p r o h l á s i l , ŷ e u s t a n o v e n í § 6 z ů s t á v á n e d o t č e n o , t e d y i n e r o z š í ř e n o . N e l z e t e d y ř í c i , ŷ e § 6 a d v . ř . n y n í p o p ř e v r a t u m á t e n s m y s l , ŷ e d o s e z n a m u a d v o k á t ů m ů ŷ e b ý t i z a p s á n , k d o j a k o h l a s u j í c í r a d a p o p ě t l e t p ů s o b i l u k t e r ě h o k o l i v s b o r o v é h o s o u d u v Č e s k o s l o v e n s k é r e p u b l i c e . D ů v o d y r o z h o d n u t í č í s . s b . 6 0 3 7 , p o k u d p o u k a z u j í n a r o v n o s t a v z á j e m n o s t a d v o k á t ů a s o u d ů v z e m í c h h i s t o r i c k ý c h s e z e m ě m i s l o v e n s k ý m i j s o u ú p l n ě s p r á v n é a d e l e g e f e r e n d a s n í m i l z e j e n s o u h l a s i t i , l e č t o n i k t e r a k n e o d č í ŷ u j e s k u t e č n o s t , ŷ e § 6 d o s u d j e n m á p l a t n o s t p r o s o u d c e p ů s o b i v š í u s b o r o v ý c h s o u d ů v z e m í c h h i s t o r i c k ý c h . D ů s l e d k y , j e ŷ z t o h o t o v ý k l a d u v s a m ě m a d v . ř á d ě v y p l ý v a j í , c í t i l z á k o n o d á r c e a p r o t o j e o d č i n i l n o v e l o u č í s . 4 0 / 2 2 . T a k z e j m ě n a p r á v ě u s t a n o v e n í § 8 a d v . ř . z r . 1 8 6 8 a o b d o b n é § 1 a d v . p o r . ( z á k . č í s . X X X I V / 1 8 7 4 ) , j e ŷ p o p ř e v r a t u z a v d á v a l a b y p ř í č i n y k n e j a s n o s t e m o r o z s a h u ú z e m í p r o v ý k o n a d v o k a c i e č s l . a d v o k á t ů , n o v e l i s o v á n a b y l a v § 1 z á k o n a č í s . 4 0 / 2 2 . N á z o r , ŷ e j i ŷ p o d l e z á k o n a z e d n e 2 3 . č e r v e n c e 1 9 1 9 , č í s . 4 4 9 s b . z . a n . a d v o k á t i v h i s t o r i c k ý c h z e m í c h m ě l i p r á v o

zastupovati i na Slovensku a naopak advokáti slovenští v historických zemích, nelze dobře obhájit; teprve zákonem ze dne 3. února 1920, čís. 83 sb. z. a n. oprávnění toto bylo uzákoněno. Poukaz na § 7 zák. obč. z té příčiny nepřiléhá, poněvadž otázka, o níž se rozhoduje, je výslovně rozřešena v zákoně.

Proti usnesení valné hromady advokátní komory podal žadatel odvolání k nejvyššímu soudu. Výbor advokátní komory dodal v předkládací zprávě k důvodům usnesení valné hromady toto: Odvolatel opírá odvolání o názor vyslovený v rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 18. května 1926, čís. R I 410/26, čís. sb. 6037, že se v důsledku ustanovení zákona ze dne 23. července 1919, čís. 449 sb. z. a n. výhoda § 6 adv. řádu vztahuje i na soudní rady, kteří působili jako soudní radové s právem hlasovacím i mimo území, ve kterém platí advokátní řád z roku 1868. K tomuto názoru nejvyšší soud dospěl na základě domněnky, že zákonem čís. 449/19 jest předepsáno nahraditi ve všech právních ustanoveních výrazy »rakouský-uherský a uhersko-rakouský« výrazy »Československý«, v důsledku čehož v doslovu § 6 adv. ř. slova »v těchto zemích, ve kterých má tento zákon platnost«, má býti vykládána jako území republiky Československé. I když nebude přihlíženo k tomu, že se zákonem čís. 449/19 předpisuje nahrazení výrazu, nikoliv pojmu, nelze uvedený názor nejvyššího soudu sdíleti, ježto zákon čís. 449/19 ve skutečnosti má velmi omezený a ryze speciální význam, který není v žádné spojitosti s ustanovením § 6 adv. řádu. Především budiž zdůrazněno, že se doslov zákona čís. 449/19, otištěný ve Sbírce zákonů a nařízení, neshoduje s doslovem, na kterém se usneslo Národní Shromáždění a nemá text zákona ani gramatického ani logického smyslu, ježto obsahuje tři tiskové chyby. Proto jest nezbytnou nutností zjistiti správný text zákona a stanoviti jeho přesný normativní obsah. Vláda republiky Československé na podnět ministra s plnou mocí pro Slovensko předložila poslanecké sněmovně návrh zákona, jehož § 1 zněl: Zákonem ze dne 28. října 1918, čís. 11 Sb. z. a n. prozatím v platnosti pro území republiky Československé zachovaná ustanovení zákonů a nařízení zemských, jakož i zákonů a nařízení říší rakouské, uherské a říše rakousko-uherské, chrání od 28. října 1918 republiku Československou v těch částech jejího území, pro něž před 28. říjnem 1918 platila. Nahražují se proto ve všech těch zákonech a nařízeních se vyskytující výrazy »rakouský«, »uherský« a »rakousko-uherský«, a jim obdobné stejného smyslu případnými tváry slov »Československý« a »Československá republika«. Ustanovení to platí obdobně o označeních »císařský, královský«, »císařský královský« a »císařský a královský«. V důvodové zprávě vládního návrhu (tisk. poslanecké sněmovny 689) se uvádí, že účelem tohoto zákona jest, vzhledem k určitým nesrovnalostem a zmatkům na Slovensku, uzákoniti samozřejmou zásadu ».....že ochrana, které v platnosti zachované zákony a nařízení poskytovaly státům druhdy rakouskému a uherskému... měla těmito zákony býti poskytnuta Československé republice.....« a »že zákonné předpisy, které dosud hájily uherský stát a rakousko-uherskou monarchii, jsou určeny

nyní, by ochraňovaly zájmy státu Československého». Tento vládní návrh byl přidělen právnímu výboru (viz těsnopisecké zprávy str. 1031), kterým byl přijat ve znění navrženém vládou (viz tisk. poslanecké sněmovny čís. 1382), avšak při výtisku vyskytla se tisková chyba a sice v první větě § 1 na místo slov »republiku Československou« byla vytištěna slova »republiky Československé«). Podle těsnopisecké zprávy o 67. schůzi poslanecké sněmovny zpravodaj Dr. Kubíček pravil, že předkládaný zákon má na mysli ochranu státu, jeho organizací a jeho zřízenců a jen vzhledem k okolnostem, které se vyskytly na Slovensku, uzakňuje se zásada, která v zemích historických jevila se býti samozřejmou již od vzniku samostatného státu Československého. Národní shromáždění přijalo návrh bez debaty a beze změn, t. j. v původním znění předloženém vládou. Z uvedených dějin zákonného textu vysvítá bez pochyby, že zákon čís. 449/19 předpisuje nahražování výrazu »rakouský« a jiných, výrazy »Československý« a pod. a jen v těch zákonech, které mají svým předmětem ochranu státu a jeho zařízení, nikoliv však v ustanoveních, která mají platnost jen v určité části státního území, což jest výslovně zdůrazněno i v samém zákonném textu slovy »ve všech těchto zákonech«. Na základě uvedených úvah jest míti za to, že text § 6 adv. řádu byl zachován s platností pro právní řád republiky Československé v jeho původním a doslovném znění. Názor ze znění ustanovení tohoto vyvozovaný, že i osoby, které působily po vzniku samostatného státu Československého mimo jeho území jako hlasující radové sborových soudů, mohly by činiti nárok na zápis do listiny advokátů u některé komory v historických zemích republiky Československé, nemá opory, ježto s hlediska normativního ohnisko právního řádu Československého spočívá v zákoně ze dne 28. října 1918, čís. 11 sb. z. a n., kterým vznikl nový právní řád, který působí v nových územních hranicích a následkem toho jest, že i § 6 adv. řádu jako platnou normu právního řádu Československého pokládati jest za platnou jen v hranicích tohoto státu, a to ovšem jen v určité jeho oblasti. Opakuje se, že ustanovení § 6 adv. řádu má povahu určitého privilegia a nemůže býti vykládáno extensivně (viz Lohsing — Oesterreichisches Anwaltsrecht str. 56).

N e j v y š š í s o u d změnil napadené usnesení valné hromady, jakož i usnesení výboru advokátní komory v ten rozum, že žádaný zápis do seznamu advokátů povolil a uložil výboru advokátní komory, by zařídil, čeho třeba k provedení zápisu.

### D ů v o d y:

Žádaný zápis byl odvolateli odepřen výborem i valnou hromadou z té jediné příčiny, že byl jako hlasující rada soudní činným na Slovensku, nikoli v historických zemích, pro kterýž případ prý ustanovení § 6 advokátního řádu neplatí. Podobný případ byl předmětem rozhodnutí Nejvyššího soudu čís. 6037 sb., v němž uznáno, že i slovenská praxe naplňuje skutkovou povahu § 6 adv. řádu, a dovozeno to jednak



jako samozřejmý důsledek převratu, t. j. státoprávních změn jím nastalých, a jednak z celé řady právních norem popřevratových, jakož i posléze z potřeby takového výkladu právního řádu, jenž předpisy jeho uvádí v soulad, ježto právní řád nesmí sám se sebou býti v rozporu. Již napadené komorní usnesení brojilo proti tomuto rozhodnutí, ještě obšírněji však zabývá se s ním předkládací zpráva výboru. Jakkoli se obojí tato polemika omezuje na zákon o ochraně Čsl. republiky ze dne 23. července 1919, čís. 449 sb., nesnažíc se vyvracetí důvody ostatní, jest nejvyšší soud nicméně nucen, ana se otázka stala opětně spornou, podrobiti ji opětnému rozboru, odvětití tedy na vývody komory i výboru a důvody jimi nedotčené blíže osvětliti. I. Jak již v rozhodnutí čís. 6037 řečeno, jest i při výkladu § 6 advokátního řádu vycházeti ze státoprávních změn nastalých převratem, avšak výbor i komora nepřihlížejí k nim ani nyní ještě dostatečně. Podle čl. I. uv. zák. k platnému advokátnímu řádu z roku 1868 dán byl a platil řád tento pro »království a země v říšské radě zastoupené«. Práví-li tedy § 6 adv. řádu, že pětileté působení jako hlasující rada u nějakého sborového soudu v »území platnosti tohoto zákona« nahrazuje náležitosti doktorátu, praxe a zkoušky advokátní, mělo to ten smysl, že náležitosti ty nahrazuje pětileté působení jako hlasující rada u sborového soudu království a zemí na říšské radě zastoupených. Státoprávní změny nastalé převratem však tento dřívější soubor sborových soudů docela změnily, neboť vypadly všechny sborové soudy na územích připadlých Polsku, Rakousku, Jugoslavii a Italii, ale za to zase rovným právem přibýly sborové soudy na území Slovenska (a Podkarpatské Rusi), místo sborových soudů »království a zemí na říšské radě zastoupených«, bývalého Předlitavska, nastoupily sborové soudy Československé republiky, sborové soudy československé, sborové soudy podřaděné pod jedinou nejvyšší stolicí, pod nejvyšší soud v Brně, jako jimi byly dříve sborové soudy podřaděné pod nejvyšší soud ve Vídni. Již tím jest celá otázka vyřízena. Kdo by tuto státoprávní změnu zneuznával a lpěl na výrazu zákona a na jeho pojmu, dospěl by k nemožným důsledkům: výraz »království a země na říšské radě zastoupené« ovšem již obstáti nemůže, protože takového pojmu a území již není, avšak »území platnosti tohoto zákona« je pojmem i výrazem existujícím pořád a s ním dospěl by k výsledku, že i ten, kdo po převratu byl pět let hlasujícím radou v Rakousku, na př. ve Vídni, požívati musí výsady § 6 (předpokládaje ovšem, že získal i čsl. státní příslušnost a i ostatní podmínky splnil), protože i v Rakousku zákon tento posud platí a jest tedy i ono doslovně v »území platnosti tohoto zákona«. Není tedy správné, praví-li výbor doslovně, že text § 6 byl zachován pro čsl. právní řád »v jeho původním a doslovném znění«, neboť tím by se skutku došlo k onomu nemožnému důsledku. Ovšem zdá se, že si výbor tento dosud neuplatněný důvod (v rozh. 6037 není uveden) nadhodil sám a snaží se ho odraziti již předem, neboť praví, že nelze z toho zachovaného znění § 6 vyvozovati, jakoby i osoby, které po vzniku československého státu působily mimo jeho území jako hlasující radové sborových soudů, mohly žádati za zápis u některé komory historických zemí,

neboť prý zákonem ze dne 28. října 1918, čís. 11 sb. vznikl nový právní řád a následek toho prý jest, že i § 6 advokátního řádu zůstal v platnosti v československém státě, ale ovšem prý jen v jeho určité oblasti, jen v jeho t. zv. historických zemích, vylučujíc Slovensko (a Podkarpatskou Rus). Než v tom právě jest rozpor. Přebíratovým zákonem ze dne 28. října 1918, čís. 11 sb. vznikl sice nový stát, avšak se zachováním obou starých, neboli, jak zákon sám několikrát opakuje »dosavadních« právních řádů, které arci doznaly mlčky (nevysloveně) samy sebou zrušení nebo změny potud, pokud se nesnášely s novým státoprávním stavem, o čemž blíže již v rozhodnutí čís. 7751 sb. n. s. str. 177, avšak když to výbor nazývá »novým právním řádem«, nevádí, ba tím lépe, neboť tím ještě jadrněji naznačuje, že novým státoprávním stavem nastaly nutně změny starých řádů. A výbor sám takovou změnu i v dosahu § 6 advokátního řádu nyní uznává, když výraz jeho »území platnosti tohoto zákona« omezuje správně na čsl. území a vylučuje z něho území zahraniční, třeba i tam zákon platil, takže skutečně neuznává ani sám jeho »původní a doslovné znění«, které před tím právě uznával, t. j. místo »území platnosti tohoto zákona« dosazuje smysl »území platnosti tohoto zákona, pokud patří k Československu« a v tom jest právě nejen rozpor, nýbrž i doznání správného stanoviska, že k státoprávním změnám nutno i při § 6 adv. řádu přihlížeti, jak již rozhodnutí čís. 6037 jasně vyslovilo, jenže výbor omezuje důsledek státoprávní změny jednostranně ve smyslu žadateli nepříznivém. Správně však jest výsledek tento: Základní státní zákon ze dne 28. října 1918, akt zřizující čsl. stát, praví lapidárně: »Samostatný stát Československý vstoupil v život.« To znamená: země historické koruny české, země české a území slovenské vešly dnes ve státoprávní svazek tak, že tvoří jediný, jednotný a nedílný stát, nazvaný proto státem československým. Doložiti jest, že tomuto státoprávnímu úkonu odpovídá správně pro prvou územní složku jen výraz »země české«, kdežto se ujal výraz poněkud nevhodný »země historické«, jakoby země slovenská, náleževší k říši kdysi Velkomoravské, neměla státoprávní historické upomínky ještě starší. Důsledek tohoto jednotného československého státu a tudíž jednotného československého území státního jest, že, kdekoli se v oněch zatím v platnosti zachovaných dosavadních zákonech jedné i druhé územní složky vyskytuje územní poznačení značící zaniklé Rakousko nebo Uhersko anebo Rakousko-Uhersko, samo sebou se dosazuje automaticky poznačení »území československé«, a tak tedy i v § 6 a ovšem i v § 8 adv. řádu. K tomu doložiti jest, že říše Rakousko-Uherská byly dva státy spojené v personální a v omezeném rozsahu i v reální unii, jež mimo tyto nepočetné reální svazy byly si navzájem cizinou, jak to také zákon sám vyslovoval, protože každý z obou států měl své vlastní státní občanství a svou ústavu, kdežto republika Čsl. jest státem jediným a jednotným s jediným státním občanstvím, s jednou ústavou a ovšem i s jednotným státním územím. To, že každá z obou územních složek československých má v jistých oborech dočasně jiné právo, jež jí i při státoprávní změně zůstalo samým zákonem ze dne 28. října 1918 vyhrazeno, nevádí pro spornou otázku pranic, jak již v roz-

hodnutí čís. 6037 uvedeno. Tím, že se žadateli, jenž pět let působil u slovenských sborových soudů jako hlasující rada, přizná u pražské nebo brněnské advokátní komory dobrodiní § 6 adv. řádu českých zemí, nezavádí se tento advokátní řád a také ani jeho § 6 na Slovensko, nýbrž tam budou žádost takového rady, ať působil tam nebo v českých zemích, posuzovati zase podle práva tamního, zda toto takové dobrodiní také zná čili nic. Praxe, která radům na Slovensku působivším odpírá dobrodiní § 6, vtiskuje slovenskému právu pečeť méněcennosti a není tudíž již proto v zájmu státu. Praxi tu nelze uvést na žádnou právní zásadu, neboť i kdyby se § 6 vyložil ve smyslu výboru, tedy pořád jedná se v něm o území: bylo-li by to území jen českých zemí, pak by radovi nejvyššího soudu působivšímu jen ve slovenských senátech, musilo dobrodiní to býti přiznáno, kdyby však nejvyšší soud byl v Bratislavě, zase odůznáno, ať by byl třeba působil v českých senátech. Musilo by tedy, by tu byla zásadní motivace, jíti spíše o to, v jakém právu působil, na to však výbor problém nesvádí, nýbrž omezuje se na území.

II. Bylo-li již následkem zřízení československého státu, následkem zákona ze dne 28. října 1918, že se výrazy značící v zákonech (a tedy i v § 6 a 8 adv. řádu) území bývalého Rakouska neb Uherska nebo Rakousko-uherska musely — vždy ovšem s výhradou dvojí právní oblasti — rozuměti nyní na území československé, zákon o zákonné ochraně Čsl. republiky ze dne 23. července 1919 čís. 449 sb. z. a n., jenž to stanoví, stanoví jen věc samozřejmou, která i bez něho platila, jakž i důvodová zpráva k němu tisk čís. 689/19, odvolávajíc se právě na zákon ze dne 28. října 1918, výslovně a důrazně vytýká, a rovněž tak stanoví jen samozřejmost i zákon ze dne 3. února 1920 čís. 83 sb. z. a n. o dočasné úpravě advokacie, když, jak již v hořejším rozhodnutí čís. 6037 uvedeno, stanoví úplnou paritu a recipocitu mezi obojím právem a obojím územím, jak pokud jde o advokáty již usedlé a jich přesídlení z oblasti jednoho práva do oblasti druhého, tak co se týče kandidátů advokacie. Důsledně stanoví také tento zákon, že advokátní zkouška vykonaná v jednom obvodu, má platnost i pro druhé území. Podle toho stačí vykázaní znalost práva jednoho, by mohl zastupovati i v právu druhém, což ostatně již plyne z volnosti advokáta přestěhovati se z oblasti jedné do druhé, avšak tato parita a recipocita jest i pro otázku, o níž tu jde, zvláště důležitou proto, že i v § 6 adv. ř. jde jen o znalost práva, ježto pětiletá působnost jako hlasující rada nahrazuje tu doktorát, praxi i zkoušku, to jest tedy vědomosti a zkušenosti advokátu potřebné. Stačí-li však advokátu znalost jednoho práva k oprávnění vykonávati praxi i v právu druhém, jehož znalost nevykázal, musí i radovi stačiti pětileté působení v právu jednom pro kvalifikaci advokáta i v území práva druhého. Jak již shora řečeno, právní řád nutno vykládati tak, by všechny jeho části vespolek byly v souladu, nikoli však, by si navzájem odporovaly. Nelze tedy seznati, jak možno ještě i po zákoně ze dne 3. února 1920, čís. 83 sb. z. a n. zastávati stanovisko vylučující z dobrodiní § 6 rady působivší v slovenské praxi. Tento zákon měl jen dočasnou platnost, a to jest právě velmi významné pro výklad advokátní novely

ze dne 31. ledna 1922 čís. 40 sb. z. a n., což komora, jako se zdá, přehlíží, vyměřujíc i této novele dosah příliš úzký. Zákon předešlý byl proto jen dočasný, že právě měl záhy býti nahrazen a také byl touto novelou nahrazen, z čehož jde, že tato novela chtěla jeho ustanovení o paritě a reciprocitě nahraditi, tedy je do sebe pojmouti: také to skutečně učinila lapidárním ustanovením § 1, jenž dí, že vykonávati advokacii na území republiky Československé jest oprávněn, kdo jest zapsán do seznamu advokátů některé (tedy kterékoli) advokátní komory v republice Československé. Jest to sice zase samozřejmý důsledek státoprávního převratu, ale plyne z toho zřejmě, že advokát českých zemí, na př. pražský, ač nevykázal znalost slovenského práva, jest oprávněn zastupovati i na Slovensku neb vůbec ve slovenských věcech, a naopak slovenský při obdobném nedostatku výkazu i v českých věcech neb v českých zemích, a že, aniž bylo třeba sahati nazpět až na stěhovací předpisy obou advokátních řádů, může se také v oblasti druhého práva, jehož znalost nevykázal, usídliti, na př. přímo za zápis v oblasti druhého práva žádati nebo tam později přesídliti. Avšak, nahražuje-li pětiletá působnost jako hlasující rada všecku advokátní kvalifikaci (doktorát, praxi i zkoušku), jest zřejmo, že musí vždy a všade stačiti, vykázal-li žadatel znalost jednoho z obou práv, ať kteréhokoli, tedy, an se tento výkaz podává řečenou pětiletou praxí, ať vykázal praxi slovenskou nebo českou, ať praxi tu vykonal na Slovensku nebo v českých zemích.

III. I kdyby tedy komora a výbor měly pravdu se svým výkladem zákona ze dne 23. července 1919, čís. 449 sb. z. a n., nebyly by v právu, zamítnuvše žadatele. Avšak ani ve výkladu tom nelze jim dáti za pravdu a i jinak jest třeba, by význam tohoto zákona, důležitého až do úplného nahrazení starých řádů zákony československými, tedy až do provedení unifikace, řádně byl zjištěn, i budiž proto učiněn pokus o jeho technicky správný výklad. Zákon ten praví se býti zákonem »o zákonné ochraně Československé republiky« a rozpadá se obsahově ve dvě části, z nichž první udává důvod zákona (ratio legis) a teprv druhá vlastní normu (lex), pročež jest vhodné oddělení je od sebe i prostorově písmenami a) a b). Zákon praví: a) »Zákonem ze dne 28. října 1918 čís. 11 sb. z. a n. prozatím v platnosti pro území republiky Československé zachovaná ustanovení zákonů a nařízení zemských, jakož i zákonů a nařízení říší rakouské, uherské a rakousko-uherské chrání od 28. října 1918 republiky Československé v těch částech jejího území, pro něž před 28. říjnem 1918 platila«. b) »Nahrazují se proto ve všech těch zákonech a nařízeních se vyskytující »rakouský«, »uherský« a »rakousko-uherský« a jim obdobné stejného smyslu případnými tvary slov »československý« a »Československá republika«. Ustanovení to platí obdobně o označích »císařský«, »královský«, »císařský a královský«. Stylistice jest ovšem vadná, ale netřeba se nad ní s výborem pozastavovati, an smysl jest jasný. Výbor dovozuje teprv z materialí, že zákon má na mysli ochranu čsl. státu, avšak toho nebylo třeba, ježto to zákon sám dvakrát praví jednou v nadpisu a podruhé v textu. Ale výbor tento obrat »ochrana státu« mylně pojímá, jsa s tím v rozporu i se samými materialii,

z nichž to dovozuje, má totiž za to, a to je v přímém rozporu i se zákonem samým, že zákon předpisuje nahrazení výrazů pod b) shora uvedených jen v těch zákonech, které mají předmětem ochranu státu a jeho zařízení, nikoli však prý v těch, jež platí jen v určité části státního území (myslí tedy zvláště adv. řád a jeho § 6), což prý zdůrazňuje i sám zákon slovy »ve všech těchto zákonech«. Výbor má podle toho za to, že tomuto zákonu jde jen o zákony, jež jsou dány na ochranu existence a bezpečnosti státu a jeho zařízení, tedy o zákony, jichž úkol převzal potom, nahradiv je, vlastně tak řečený zákon »na ochranu republiky« ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., tedy na př. na zemězrádné činy §§ 58 písm. c), 65 písm. a), 67 druhý odstavec tr. zák. a pod. Ale v tom se výbor mylí, jsa tu, jak řečeno, v rozporu se zákonem i s jeho motivy. Jest třeba jen pozorně čísti větu a), by se seznalo, že se zákon výslovně vztahuje vůbec na všechny převratovým zákonem ze dne 28. října 1918 v platnosti zachované zákony, nikoli jen na ty z nich, jež hájí existenci, integritu a bezpečnost státu neb jeho zřízení, a že také věta b) »ve všech těchto zákonech« tedy ve všech zákonem z 28. října 1918 v platnosti zachovaných zákonech nahraňuje uvedené výrazy, ovšem samozřejmě jen pokud se v nich vyskytují (nechce říci, že se ve všech vyskytují, nýbrž že se ve všech nahražují, kde se vyskytují), a motivy tisk 689 výslovně praví, že ochrana poskytovaná těmi zákony má následkem převratového zákona ze dne 28. října 1918 platiti nyní Čsl. republice, jejím zařízením a jejím občanům« (což výbor vynechal) neboli, jak dále praví, má chrániti »zájmy státu čsl.«, neboť všechny zákony, i když jsou dány v zájmu občanů, jsou dány v zájmu státu, protože státem jsou v demokracii občané: blaho státu jest blaho občanů a královské »stát jsem já« nahrazeno občanským »stát jsme my«. Tato ochrana přísluší tedy i žadateli a jiným aspirantům advokacie, t. j. patří sem i § 6 adv. řádu daný v jich zájmu. Ještě za Marie Terezie pojímaly se do zákona i jeho motivy, ale již Josefinský soudní řád a občanský zákon (tento podle vzoru francouzského *Côde civil*) a vůbec moderní zákonodárství s praxí tou se rozešly. Motivace zákona dnes do jeho textu nepatří, nicméně popřevratové zákony zavádějí zase starou praxi. Tak sám základní zákon ze dne 28. října 1918 rozšiřuje se o své *ratio legis* slovy »Aby zachována byla souvislost . . .« atd., nařizuje Národní výbor atd. a záborový zákon § 1: »Aby provedena byla úprava pozemkového vlastnictví, zabírá se . . .« atd. Zákon nemá sama sebe odůvodňovati, a měl i tu hned dáti normu: nařizuje se, zabírá se atd. Motivace ty jsou ovšem neškodné, ba pro praxi i výhodné, pokud jsou správné, neboť sprostňují soud, by motivy zákona teprv stopoval, jsou-li však vadné, jako právě shora motivace a), uvádějí čtenáře ve zmatek a nutí soud, by je vyvracel. Co staré zákony chrání, to praví ony samy, a výklad shora pod a) tímto zákonem o tom podaný jest nejen výrazově neobratný, o čemž shora, nýbrž i myšlenkově chybný: zákony ty chrání prý Československou republiku v těch částech jejího území, pro něž před převratem platily. Ale to nelze dělit, an stát jest jednotný, a kdo tedy na př. byl by v Praze se dopustil zemězrady na zemi slovenské, býval by stát jako



takový a tedy i země slovenská chráněna těmi ustanoveními trestního zákona českých zemí, jež to za zločin prohlašovaly. Normu podává teprv část b) a jen ta platí, vadná motivace a) nemůže na normě nic změnit i lze ji pominouti, jako by jí nebylo. Norma b) však nahraňuje ony staré výrazy všude, kdekoli se vyskytují. Neboť nelze tvrdit, že výraz »rakouský«, »uherský«, »císařský« a pod. mají tam, kde nejde právě o integritu státu a jeho zřízení, nebo vůbec kdekoli i na dále zůstat v platnosti, na př. tedy v § 13 not. řádu atribut »c. k.« notář. Ale to bylo nemožné hned po převratovém zákoně z 28. října 1918 a proto jest mítí za to, že již v něm je ta změna vtomně obsažena, a platí tedy již od převratu i pro advokátní řád, tedy i pro jeho § 6 a 8. Také Rakouská republika dosadila zákonem ze dne 6. února 1919 čís. 95 St. GBl. do §§ 6 (čl. I uv. zák.) a 8 adv. ř. výraz »Deutschösterreich« (Lohsing Oest. Anw. R. Graz 1925).

IV. K vůli úplnosti jest doložiti, že sice slovenský advokátní řád nezná ustanovení § 6 adv. řádu českých zemí, avšak novela ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n., dělána jsouc, jako tak mnohé jiné zákony (ba i sám převratový zákon z 28. října 1918, o němž to vyloženo v rozh. čís. 4260 sb. n. s. str. 1383) pod zorným úhlem práva českých zemí, ustanovení takové i v něm předpokládala a proto praví v § 1 (3) ne, jak komora cituje, že »ustanovení § 6 zůstává nedotčeno« (singulár), nýbrž, že zvláštní »ustanovení pro hlasující rady sborových soudů nejsou dotčena« (plurál); vztahuje to tedy zřejmě i na slov. adv. řád. Toto zachování domnělého předpisu adv. řádu slovenského možno a podle úmyslu zákonodárce jím zřetelně projeveného jest zajisté vykládati jako ustanovení dobrodiní to i pro slovenský advokátní řád konstituující, a skutečně jest celá řada sborových radů slovenských, kteří na základě tohoto předpisu této novely zapsáni byli na Slovensku bez odporu do seznamu advokátů. A i k této praxi jest přihlížeti, neboť, mohl-li by se žadatel dáti zapsati na Slovensku a pak přesídliti do českých zemí, při čemž by podle rozhodnutí čís. 5028 a 7656 sb. n. s. příslušné komoře českých zemí právo přezkoumávati zákonitost slovenského zápisu nepřislušelo, je to jen zkrácená cesta, když bude zapsán přímo v českých zemích.

### Čís. 10108.

**Nabyli-li kdo v důvěře v pozemkovou knihu nadzástavního práva na formálně právoplatně vložené pohledávce, není z nejvyššího podání příkazu jeho nadzástavní pohledávku jen pro případ bezvýslednosti odporu proti zástavní pohledávce, nýbrž bez zřetele na jeho výsledek a bez výhrady bezvýslednosti odporu.**

(Rozh. ze dne 4. září 1930, R I 574/30.)

Na exekučně prodané nemovitosti vl. čís. 310 bylo vloženo zástavní právo pro pohledávku Josefa a Emilie S-ových ve výši 28.000 Kč. Na